

ERANS-3 KINA

ADIMEN-GAITASUN HANDIEN EZAUGARRIEI LOTUTAKO ADIERAZLEAK BIGARREN HEZKUNTZA

7. Esparru kognitiboari lotutako adierazleak	Inoiz ez	Noizbait	Maiz	Beti
7.1. Ideia, definizio, kontzeptu eta soluzio ugari sortzen ditu arazoen aurrean.				
7.2. Hizkuntza egokia eta zehatza erabiltzen du, eta hiztegi zabala eta aberatsa du.				
7.3. Erraz eskuratzen eta lotzen ditu ezagutzak.				
7.4. Erraz ulertzen du eskuratzen duen informazioa, eta gogoratu egiten du.				
7.5. Ideiak erraz lotzen ditu, eta arlo batean eskuratutako ezagutzak beste batean aplikatzen ditu.				
7.6. Beste pertsona batzuek ikusten ez dituzten arazoez konturatzeko gai da.				
7.7. Goi-mailako hizkuntza-baliabideak eta baliabide matematikoak erabiltzen ditu.				
7.8. Ohar zorrotzak eta sakonak egiten ditu.				
7.9. Kostatu egiten zaio zereginak uztea kontzentratuta dagoenean.				
7.10. Oso adi egoten da jarduera berriak eta aurkikuntzakoak proposatzen dizkiotenean, eta arreta-maila txikiagoa agertzen du jarduera simple eta errepi-kakorretan.				
7.11. Oroimena kudeatzeko gaitasun handia du.				

8. Ikasteko estrategiei lotutako adierazleak	Inoiz ez	Noizbait	Maiz	Beti
8.1. Erraz eta bizkor ikasten du, eta ez du gauzak erre-pikatzerik behar.				
8.2. Problema erronka gisa ulertzen ditu, eta grina handia agertzen du haiek ebazteko.				
8.3. Oso ongi kontatzen ditu istorioak, eta etorri handia du.				
8.4. Ikasgelako lanak laster amaitzen ditu, eta zenbaitetan aspertu egiten da.				
8.5. Kalitatea bilatzen du egiten dituen lanetan, eta lanak hobetzen tematzen denez gero, zenbaitetan berandu amaitzen ditu.				
8.6. Irakaslearen azalpenei aurrea hartzen die.				
Gauza batzuk azalpenik gabe ikasten ditu.				
8.7. Bere lanak autonomiaz egiten ditu, eta ia ez du irakaslearen laguntza behar.				
8.8. Argibide bat eskatzen edo zalantza bat agertzen duenean, nahikoa du azalpen txiki batekin.				
8.9. Gorroto ditu zeregin mekanikoak eta errepikakorrak.				
8.10. Problema erronka gisa ulertzen ditu, eta grina handia agertzen du haiek ebazteko.				
8.11. Erraz eta akatsik gabe irakurtzen du.				
8.12. Bere idatzizko adierazpena zehatza da, eta hizkuntza-egitura konplexuak erabiltzen ditu.				
8.13. Problema matematiko konplexuak ebazten ditu.				
8.14. Gertaerei, pertsonei eta gauzei buruzko iritzi orokorrak emateko trebetasuna agertzen du.				
8.15. Abstrakzioak egiteko trebetasuna agertzen du.				
8.16. Kausa eta efektua lotzeko trebetasun handia agertzen du.				
8.17. Ikaskideei kontzeptuak azaltzeko gai da, eta nola ikasten duen konturatzen da.				

9. Sormenari eta irudimenari lotutako adierazleak	Inoiz ez	Noizbait	Maiz	Beti
9.1. Lehen Hezkuntzan hasitakoarekin jarraitzen du: jokoak, musika, diskurtsoak eta abar hasi, sortu edo egokitzen ditu, gurasoen edo irakaslearen eraginik gabe.				
9.2. Material arruntak erabiltzen ditu eguneroko arazoari sormenezko konponbideak emateko.				
9.3. Problema konplexuak planteatzen ditu, eta eza-gutza handitzen saiatzen da galderen bidez.				
9.4. Originaltasuna erakusten du ideia, metodo eta adierazpen artistikoak lotzean.				
9.5. Sormena agertzen du, produkzio-helburuekin. Problema konplexuak planteatzen dizkio irakasleari, haien bidez ezagutzak handitzeko.				
9.6. Trebetasun handia agertzen du arazoaren edo galderen aurrean ideia edo soluzio ugari sortzeko.				
9.7. Objektuak edo ideiak egokitu, hobetu edo aldatu ditzake.				
9.8. Ezohiko erabilerak ematen dizkie objektu arruntei.				

10. Esparru sozioemozionalari lotutako adierazleak	Inoiz ez	Noizbait	Maiz	Beti
10.1. Oso iritzi independenteak izan ohi ditu.				
10.2. Liderra izan daiteke. Landu nahi dituen gaietan jardutera bultzatzen ditu besteak, eta ikaskideen iritzi, jarduera, joko eta abarretan eragiteko gaitasuna du.				
10.3. Oso sentikorra da porrotaren eta ulertu ezinaren aurrean.				
10.4. Gainerakoekoen premiak hautemateko intuizio handia agertzen du.				
10.5. Zenbaitetan, jarrera hezigaitza eta erresistentzia ager ditzake ezarritako agintearen aurrean, eta arau eta konbentzio sozialak zalantzan jar ditzake.				
10.6. Kritiko agertzen da bere buruarekin eta gainerakoekin. Oso kritikoa izan daiteke egoera jakin batzuetan (bidegabeak, okerrekoak, inkontsekuenteak) eta irakasle batzuekin.				
10.7. Kezka eta sentikortasun berezia agertzen du arazo sozial, moral, etiko eta abarren aurrean.				
10.8. Irakasleei aurre egin diezaike.				
10.9. Bizitzaren alderdi ludikoa bilatzen du.				
10.10. Umore-sen fina eta landua du.				

10.11. Kaskarkeria saihesten du, eta kalitatea bilatzen du lanean.				
10.12. Lagun minak bilatzen ditu, haiekin identifikatu eta bat egin ahal izateko.				
10.13. Ongi erantzuten dio erantzukizunari.				
10.14. Pazientzia gutxi erakusten du helburu bat lortzeko.				

11. Motibazioei eta intereseei lotutako adierazleak	Inoiz ez	Noizbait	Maiz	Beti
11.1. Nahiago du autonomiaz lan egin, eta laguntza gutxi behar du.				
11.2. Eskola-curriculumetik kanpoko gaiak interesatzen zaizkio.				
11.3. Interes bizia agertzen du ikerketa intelektualeko arlo baten edo batzuen inguruan, eta emaitza bikainak lortzen ditu jakintzagai batzuetan.				
11.4. Antzeko interesak eta ezagutzak dituzten pertsonetikiko harremanak bilatzen ditu.				
11.5. Ezagutza eta sakontasun handia ager dezake bere intereseko gaietan.				
11.6. Zereginak interesatzen zaizkionean, luzaroan eusten dio arretari eta kontzentrazioari.				
11.7. Nahiago ditu bere ahaleginaren emaitzen erantzukizun pertsonala hartzeko aukera ematen dioten egoerak.				

12. Errendimendu akademikoa	Inoiz ez	Noizbait	Maiz	Beti
12.1. Emaitza bikainak lortzen ditu jakintzagairen batean eta/edo trebetasun bereziak ditu arloren batean (artistikoa, motorra eta abar).				
12.2. Alde handiak izan ditzake kalifikazio batzuetatik besteetara eta ebaluazio batzuetatik besteetara.				
12.3. Aldakortasuna ager dezake eskola-errendimenduan eta kalifikazioetan, gaiaren, une emozionalaren eta abarren arabera.				
12.4. Hainbat jardueratan nabarmentzen da: matematika-olinpiadak, gai zientifikoaren ingurukoak (fisika, kimika, biologia, geologia eta abar), xake-lehiaketak, musika eta abar.				
12.5. Eskola-errendimendu handia du.				
12.6. Errendimendu bereziki handia agertzen du arlo akademiko batean edo batzuetan (idatzi irakasgaiaren edo irakasgaien izena):				

ERANS- KINA 4

Norbanako jarduera plana

0. AURKEZPENA

---

1. SARRERA

---

2. NORBANAKO JARDUERA PLANAREN DEFINIZIOA ADIMEN GAITASUN HANDIKO IKASLE BATENTZAT

- a. Zer da Norbanako Jarduera Plana
- b. Nork behar du Norbanako Jarduera Plana
- c. Zertarako Norbanako Jarduera Plana

3. NORBANAKO JARDUERA PLANAREN ALDIAK ETA ERAGILEAK

- a. Hasierako aldia
- b. Plangintza egin eta abian jartzeko aldia
- c. Jarraipen aldia (ikasturtean zehar)
- d. Ebaluazio aldia (ikasturte-amaiera)

4. ESKU-HARTZEAREN LERRO NAGUSIEN IRIZPIDEAK

---

5. TUTORETZA LANA

---

6. FAMILIEKIKO EKIMENAK

AURKEZPENA

Hezkuntza laguntzaren premia berarizkoak dituzten ikasleak Norbanako Jarduera Plana (PAP) izango dute.

Tutoreak izango dira Plan honen arduradun nagusiak; lan hau burutzeko ikastetxeko beste profesionalen laguntza izango du (Irakasle Aholkularia, Orientatzaile, Ikasketa burua...), eta Berritzeguneetako profesional ezberdinenak ere. Beti ere, falimiarekin elkarlanean.

1 - SARRERA

Norbanako planean planteatzen diren ekintzak eta prozesuak ebaluatu egin behar ditugu. Adimen Gaitasun Handiko ikasleen hezkuntza premiek behar duten arretak eta norbanako planaren egokitasunak jarraipen iraunkorra behar dute, egon daitezkeen hutsuneak identifikatzeko eta planifikatu diren jarduerak doitzeko.

2 - NORBANAKO JARDUERA PLANAREN DEFINIZIOA ADIMEN GAITASUN HANDIKO IKASLE BATENTZAT

a- Zer da Norbanako jarduera-plana?

Norbanako jarduera-plana dokumentu bat da. Honetan adimen gaitasun handiko ikasle batek jasoko dituen hezkuntza erantzunak aurreikusiko dira. Hauek ikasle bakoitzaren arabera erabakiko dira, betiere bakoitzaren ezaugarri eta berezitasunei erantzunez. Jarduera horiek gela arruntean garatuko dira, batez ere, baina malgutasunez ikasle-elkarketa zein ohikoak ez diren espazioak erabiltzeko aukera emanez.

b- Nork behar du Norbanako jarduera-plana?

Egoera hauetakoren batean dauden ikasleei zuzentzen zaie Norbanako jarduera-plana:

- Adimen gaitasun handi gisa identifikaturik dauden ikasleei.
- Goiztiarra den ikasleei, formalki identifikatuta egon ala ez.
- Bataz bestekoekin alderatuta errendimendu altuagoa erakusten duten ikasleei.
- Arloren batean aurreratuago dauden ikasleei.
- Azeleraturik datozen ikasleei zein aberasketa curricularra egin behar zaienei.
- Adimen gaitasun handikoak izan arren, ikasteko zailtasunak dituztenei arlo instrumental batean edo gehiagotan; zailtasun horiek izan daitezke hezkuntza-sisteman sartu berriak direlako, motibazio eskasa dute-lako, euren gizarte-ingurunea ahula delako...

c- Zertarako Norbanako jarduera-plana?

Norbanako jarduera-planaren helburua bikoitza da:

1. Ikasleen garapen integrala, arlo guztietan lortzea: pertsonalean, sozialean eta akademikoan. Honetara bideratuko dira jarduerak:

- Ditutzen gaitasunen mailara egokituriko laguntza guztia ematera.
- Ikasleei baliabideak zein teknikak irakastera, hezkuntza helburuak arrakastaz lortzeko berme izateko.
- Ikasleengan, ikastearen aldeko jarrera positiboa eta aktiboa eragitera, arrakasta akademikoko esperientziak sustatuz.
- Antolatzeko eta lanean saiatzeko ohiturak sustatzera.
- Ikasleen autoestimua –pertsonala, akademikoa eta soziala- indartzera.
- Familiak inplikatzera, seme-alaben ikasketak hobetzeko.
- Ikaslea beraren zein taldearen onarpena eta normalizazioa lortzera.

2. Plangintza egitea irakasleen ezagutzarako eta hauen arteko koordinazioa bermatzeko, eta familien lankidetzatza segurtatzea, ikasle hauen premiei erantzuteko.

3. NORBANAKO JARDUERA PLANAREN ALDIAK ETA ERAGILEAK

a. Hasierako aldia

Momentu eta bide desberdinetatik sor daitezke plan honen beharra eta hasiera:

Familiak hala eskatuta edota kanpoko eragileak egindako txostenarekin eskolara hurbiltzen denean.

1. Kasu horretan tutoreak irakasle aholkulariarengana edo orientatzailearengana jo beharko du eta ikaste-txeak momentu horretan hasierako fasea zabalduko du. Horretarako behar diren behaketak eta estrategiak martxan jarriko dira, informazioa jasotzeko eta ondoren erabakiak hartzeko.
2. Tutoreak edota irakasle aholkulariak/orientatzaileak adimen gaitasun handien susmoa dutenean. Eskolako profesional hauek familiarengana jo beharko dute elkarren artean informazioa osatzeko eta ondoren erabakiak hartzeko.
3. Aurreko ikasturtean egindako ebaluazio psikopedagogikoaren emaitzak aztertu ostean (Berritzeguneko aholkulariak eginda) planaren beharra agertzen denean.
4. Etapa edota ikastetxe aldaketa dagoenean haien arteko koordinazioa bermatu egin behar da, aurreko ikasturteko informazioa, txostena edo NJPari jarraipena emateko.

Kasu guztietan, eskola eta familiaren arteko elkarlana eta komunikazio eraginkorra ezinbestekoa izango da.

b. Plangintza egin eta abian jartzeko aldia

Irakasle-taldeak, tutoreak koordinatuta eta irakasle aholkulariarekin/ orientatzailearekin batera, hezkuntza aberasteko plana zehaztuko du eta behar diren kasuetan ez-ohikoak diren neurriak hartuko dira.

NCE edo eskola malgutasun neurriak behar direnean ezinbestekoa da Berritzeguneko aholkulariaren ebaluazio psikopedagogikoa eginda izatea; horretarako eskolak eskaera egin beharko du ohikoak diren prozedurak eta epeak jarraituz (W67).

Plana egiterakoan, hainbat alderdi zehaztu behar dira:

- Planaren xedeak
- Dagozkion arlo edo ikasgaien gaineko erabakiak:
  1. Helburuak
  2. Edukiak eta jarduerak (zeintzuei lehentasuna eman, zeintzuk kendu, gehitu...)
  3. Askotariko baliabideak (digitalak, hedatze karpetak, kutxa magikoak...)
  4. Metodologia eta antolaketa (taldeko eta bakarkako lanak, ordutegi eta ikastalde elkarketa malguak, proiektuak, webquest-ak...)
  5. Ebaluatzeko irizpideak
- Tutoretza
- Irakasleen arteko koordinazioa
- Familiarekin elkarlana

Aldi honetan elkarriketa bat egingo da familiarekin, finkatutako planaren berri emateko eta lankidetzakonpromisoak idatziz jasotzeko (III. eranskina).

Ikasketa burutzak onartuko du plana eta antolamendurako neurriak ahalbidetuko ditu.

c. Jarraipen aldia (ikasturtean zehar)

Ebaluazio aldi bakoitzean, Irakasle-taldeak jarraipena egingo dio norbanako planaren betetze-mailari, aurrerapausoak baloratuz eta egokitzen jotzen diren aldaketak bideratuz, betiere familiarekin lankidetzan arituz eta ikaslearen partaidetza bultzatuz (eranskina-kontratua)

Hartutako erabakiak planaren (II eranskina) jarraipeneko atalean jasoko dira, eta ikasketa burutzari emango zaio horren berri.

Prozesuan zehar, irakasle aholkulariak edo orientatzaileak ekarpenak edo aholkuak eskainiko dizkio irakasle-taldeari. Halaber, diseinatutako ekintzak inklusiboak direla bermatuko du.

Galdera hauek erreferentzia izan daitezke jarraipen prozesu horretarako:

- Martxan jarri dira hartutako erabaki guztiak?
- Ondo funtzionatzen du ikaslearentzat egin den planifikazioak?
- Planifikazio horrek benetan erantzuten al die bere behar espezifikoei?
- Benetako laguntza ematen zaio?
- Kaltegarri suertatu diren ekintzak planteatu dira?
- Hasieran kontuan hartu ez ziren alderdiak azaldu dira?
- Benetako erronka intelektuala izan da ikaslearentzat?

- Ikaslea bere osotasunean (globalki) hartu da kontuan
- Nola sentitu da ikaslea?

d. Ebaluazio aldia (ikasturte-amaiera)

Irakasle-taldeak NJPren azken ebaluazioa egingo du; horretarako, kontuan izango ditu, gutxienez, alderdi hauek:

- Planifikatutako ekintzen betetze-maila eta balorazioa.
- Familiarekiko lankidetzeta eta komunikazioa.
- Hurrengo ikasturterako aurreikuspena.

Tutoreak, irakasle taldeak, Irakasle aholkulariak edo orientatzaileak eta ikasketa-buruak ebaluazioan parte hartuko dute, eta balorazio garrantzitsuenak ikaslearen espedientean jasoko dituzte.

4. ESKUHARTZERAKO ORIENTABIDEAK

Orokorrean Aberaste Curricularra da ikasle hauentzat neurri egokiena. Beste neurriak (Zabaltze egokitzapenak, eskolatzeta-aldiaren hasiera aurreratzea edo eskolatzeta denbora laburtzea,) aurrekoarekin batera egingo dira. Neurri guzti hauek ez dira elkartezinak) Eskola inklusiboaren ikuspegitik neurri ezberdinak behar dira, ikaslearen gaitasun orekatuak lortzeko. Ohiko neurriak orokorrak eta espezifikoak gehien bat, baina behar direnean ez-ohikoak aplikatuko dira. Erabakiak, eredu kolaboratiboan eragile guztien artean hartuko dira.

Beste batzuen artean neurri guzti horiekin ikasleen hezkuntza erantzun egokia lortu nahi da:

- Ikasleen ikasteko erritmoari erantzutea.
- Ikerketa eta azterketa bultzatzea.
- Komunikazio teknologia eta sare sozialak erabiltzea.
- Sormena bultzatzea.
- Garapen emozionala eta sozial egokia ahalbideratzea.
- ...

5. TUTORETZA LANA

Gaitasun handiko ikasleek ere irakasleen tutoretza eta laguntza behar dute, hezkuntzaren esparruan ongi molda daitezen, bai ikuspegi akademikotik eta bai ikuspegi sozial eta emozionaletik.

Tutoretza lana familiekin lankidetzan eta haiekin koordinatuta burutuko da.

Tutoretza lanak, geletan mitoak eta aurreritzi okerrak bideratzeko balio behar du.

6. FAMILIEKIKO EKIMENAK

Familia eta ikastetxearen arteko lankidetzak funtsekoa eskola-arrakasta lortzeko. Hori hala bada kasu guztietan, are garrantzitsuagoa da adimen gaitasun handiko ikasleentzat. Ez dugu ahaztu behar ikasle horiekin egiten diren ekintza batzuek jarraipena izan behar dutenik familia-eremuan oinarritzko hezkuntza osoan zehar: sormena, ikasteko denbora antolatzeak, erantzukizunak norberaganatzeak, motibazioa, bere lanaren balorazioa...

Gurasoekiko harremanak hastean ikasleari eginiko ebaluazio desberdinen emaitzak emango dizkiogu. Gainera, adimen gaitasun handiko umearekiko onarpena eta berarekin lan egitearen poza adieraztea ezinbestekoa izango da giro harkorra eta konfidantzazkoa sustatzeko.

Familiekin egin beharreko lana:

- Elkarrenganako konfiantza oinarritu behar da, eta ikaslearen alderdi positiboak nabarmendu.
- Hiruhilabete behin jarriko gara tutorearekin edota irakaslearekin harremanetan.
- Hartu beharreko esku-hartzei eta neurriei buruzko informazio zabala eman eta prozesuaren garapenaren berri azaldu.
- Jarraibideak, bibliografia, materialak, ingurune baliabideei eta adimen gaitasun handiko elkartei buruzko informazioa... eskaini.